доступних у певних професійних категоріях, що може бути дуже корисним для компанії, яка пропонує розширити чи розпочати діяльність у певній місцевості.

Список використаних джерел

1. Методологічні положення щодо класифікації та аналізу економічної активності населення. URL: https://ukrstat.gov.ua/metod_polog/metod_doc/2011/12/metod.htm???history=1&pfid=1&sample=20&ref=0

2. Новак І., Жук І. Глобальні соціальні ризики у сфері праці: брак гідної зайнятості в Україні. *Демографія та соціальна економіка*. 2023. № 2 (52). С. 110-130.

3. Hussmanns, R., Mehran, F., Verma, V. Surveys of economically active population, employ. URL: https://www.ilo.org/sites/default/files/wcmsp5/groups/public/@dgreports/@stat/documents/publication/wcms_215885.pdf

АНАЛІЗ ПЕРЕВАГ ТА НЕДОЛІКІВ ТРАДИЦІЙНИХ ТА СУЧАСНИХ ДЖЕРЕЛ ДАНИХ У СТАТИСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ

Савицький Артем Валентинович,
здобувач ступеня доктора філософії,
спеціальність 051 «Економіка»,
кафедра статистики, ІТ та математичних методів в економіці;
Національна академія статистики, обліку та аудиту

Дані є основою для будь-якого статистичного дослідження, оскільки саме вони дозволяють вивчати явища, робити прогнози та приймати обґрунтовані рішення. Початок технологічного розвитку та легший доступ до цих технологій, спричинив появу нових джерел інформації, які в більшості випадків доповнюють, а іноді й замінюють традиційні підходи до збору та аналізу даних. Давайте розглянемо ключові характеристики цих джерел, їхні переваги та недоліки.

Протягом тривалого часу, основою статистичних досліджень залишаються **традиційні джерела.** Вони забезпечують надійну основу для аналізу, хоча й мають свої обмеження.

Перш за все, це **офіційна статистика**, яку збирають державні органи, головна із яких це – Державна служба статистики України. До неї відноситься: перепис населення, економічні звіти, адміністративні записи – усе це дає краще загальне розуміння ситуації в країні. Такі дані стандартизовані, мають високу репрезентативність та викликають більшу довіру. Проте, є недоліки: збір інформації триває довго, а деталізація, яку іноді вимагає сучасний аналіз буває не достатньо [1].

Іншим джерелом є **вибіркові опитування та дослідження.** Вони дають змогу дослідити конкретні соціальні, економічні чи наукові питання. Наприклад, соціологічні опитування чи експерименти у сфері медицини. Їх перевага в тому, що можна адаптувати методику під конкретну мету, а якість зібраних даних, суворо контролюється. Але тут є свої недоліки, як висока вартість і обмежена вибірка, що не дають повного уявлення про ситуацію.

Ще одним важливим джерелом є **експериментальні дані**. Вони збираються під час контрольних експериментів і дають змогу досліджувати причинно-наслідкові зв'язки з максимальною точністю. Однак, такі дослідження дорогі й не завжди придатні для широкого застосування.

Нові технології та переведення інформації в цифровий формат призвели до виникнення **сучасних джерел**, які значно розширили можливості статистичного дослідження.

Сучасний світ, наповнений величезними обсягами інформації, що генеруються щосекунди, утворюючи так звані **великі дані.** Цей обсяг інформації з'являється з різних джерел: онлайн-платформи, сенсори, системи електронної комерції – усе це, дає змогу отримувати дані в реальному часі. Завдяки цьому стає можливим швидко виявляти приховані тенденції, але обробка такого масиву інформації потребує надпотужних обчислювальних ресурсів і складних алгоритмів [2].

Іншим важливим джерелом даних є **соціальні мережі та онлайн-платформи**, такі як X (Twitter), Facebook, Instagram та різні спеціалізовані форуми. Вони відкривають доступ до актуальної інформації про поведінку користувачів, соціальні тренди та громадську думку, що дозволяють аналізувати суспільні настрої. Проте, за цими перевагами, приховуються недоліки: дані можуть бути викривленими, а доступ до приватної інформації – обмеженим.

З появою космічних технологій, людство отримало можливість збирати дані з стратосфери. **Геолокаційні та супутникові дані** – це джерело, яке дає змогу спостерігати за територіальними змінами. Завдяки GPS, супутникам і дронам можна з високою точністю визначати локацію чи аналізувати просторові дані. На жаль, висока вартість збору таких даних і труднощі з аналізом такого масиву інформації залишаються перешкодами.

З появою сучасних фізичних пристроїв – **мобільні пристрої та інтернет речей** відкривають нові можливості для аналізу. Дані про фізичну активність, здоров'я чи споживання ресурсів збираються з пристроїв, які нас оточують. Ця система аналізу дає нам великі переваги, щодо персоналізації та деталізація цих даних. Проте вони вимагають особливого захисту конфіденційності та ретельної інтеграції до загальної системи аналізу[3].

Ще однією інноваційною технологією є **веб-скрейпінг** – дає нам можливість автоматизувати вилучення даних із веб-ресурсів. Завдяки цій технології маємо змогу отримати таку інформацію як: ціни, каталог продукції, новини чи вакансії. Інформація легко стає доступною, забезпечує оперативність та широкий вибір джерел. Але ця технологія несе юридичні наслідки та потребує певних технічних навичок.

Слід зазначити, що поєднуючи різні джерела даних – сприятиме отриманню глибшого та більш ретельного аналізу. В той час, як **традиційні джерела** надають достовірність, систематичність та історичну базу для проведення аналізу, то **сучасні джерела** відкривають нові можливості, пропонуючи швидкість, гнучкість і деталізацію. Отже, для досягнення поставлених цілей дослідження важливо завжди враховувати сильні та слабкі сторони кожного з джерел, що дасть нам можливість отримати статистичну інформацію якісного характеру та сприятиме кращому розумінню статистичного дослідження.

Список використаних джерел

1. Державна служба статистики України. Принципи діяльності органів державної статистики України. URL: https://ukrstat.gov.ua/prc_dk/prc_ddos.htm

2. Світовий економічний форум (World Economic Forum). Матеріали про Big Data. URL: https://www.weforum.org/stories/2019/07/why-big-data-keeps-getting-bigger/

3. Статистичний відділ ЄЕК ООН. Управління даними та роль національних статистичних служб у новій екосистемі даних. URL: https://unece.org/sites/default/files/2024-04/ECECESSTAT20234.pdf